

Türkiýedäki kowumdaşlarymyzy öz tarapymyza çekmeli

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

Türkiýedäki kowumdaşlarymyzy öz tarapymyza çekmeli TÜRKİÝEDÄKI KOWUMDAŞLARYMYZY ÖZ TARAPYMYZA ÇEKMELI

Migrantlar we bosgunlar Türkiýäniň iň agyryly esasy problemalarynyň biri bolup durýar. Bularyň arasynda türki respublikalardan we 0wganystandan gelen köp sanly kowumdaşlarymyzam bar.

Kowumdaş bolan migrantlaryň sanynyň bir milliona ýetendigi çak edilýär. Ýagny bikanun ýa-da resmi ýahdayda Türkiýedäki ähli migrantlaryň sanyny on milliondan agandygy çak etsek, onda kowumdaşlar bularyň her onusyndan birini düzýär.

Kowumdaş migrantlary iki topara – talyplara we işçilere bölmek mümkün.

İşçiler toparyny Türkmenistan, Özbegistan, Azerbaýjan ýaly

türki respublikalardan gelen we umuman alanda eneke, öý hyzmatkäri ýaly işlerde işleyänler bilen Owganystanda respublikan režimiň çökmeginden soñ işsiz galyp Türkiyä gelen ýaş turkmenlerdir özbeğlerden ybarat kowumdaşlar emele getiryär.

Umuman alanda dil we düşünişmek problemasy bolmandygy üçin, daşgyn ýa-da ýakyn dogan-garyndaşynyň we tanyş-bilşiniň Türkýede bolanlygyndan bularyň köpüsiniň Günbatara gitmek ýaly pikiri ýok.

Türkiyedäki ýasaýşa aňsat öwrenişýän bu kowumdaşlar Türkýäniň problemalaryny, gaýgy-gussasyny, şatlygynyň biziň bilen deň başdan geçirýär, paýlaşýar, duýýar.

Bularyň islendigi iň agyr işlerde iň pes aýlyga işläp, yzynda galdyryp gelen 8-10 adamlyk maşgalalaryny ekleýär.

Ikinji topary-da ýene şol ýurtlardan gelen türki gelip çykyşly talyplar düzýärm

Orta Aziýaly talyplar öz ýurtlarynda ykdysady problemalar çuňlaşýandyyy üçin yza gaýtman Türkýede galmagyny dowam etdirýän bolsa, owganstanly özbek we turkmen talyplary Taliban häkimiýeti sebäpleri ýurtlaryna gaýdyp bilenok.

Talibanyň iň halamaýan we potensial howp hasaplaýan gatlagy okuwly-bilimli adamlar. Olaryň özüniňem Taliban häkimiýetiniň golastynda ýaşasy gelenok. Taliban ganojaklarynyň golastynda ýaşamak okuwly-bilimli adamlar üçin sözüň doly manysynda zyndan!

Zyrrajym jahyl (barypýatan nadan) emirden (başlykdan) görkezme alyşyňzy we her ömrüňe, akul-hušuňa zyýan işleri etmäge mejbur boluşyňzy göz öňüne getirip görün.

Gyz talyplar üçin-ä ýagdaý hasam erbet. Türkýede ýokary bilim alan ýüzlerce turkmen we özbek gyzlary Owganystana gaýdyp barsa, başlaryna näme geljegini bilyär: jemgyýetçilik işinde işleme däl, öýden çykman oturmaly we uly ähtimallyk bilenem halamaýan adamyna durmuşa çykmalı.

Ýogsam bolmasa, olar öñki respublikan režime çyny bilen ynanan lukman, inžener, mugallym, şepagat uýasy ýaly hünärler bilen ýurtlaryna dolanyp, halkyna hyzmat etmek isläpdiler. Talibanyň gara bulut ýaly ikilenç gaýdyp gelmegi bilen hemme umyt-arzuwlar puja çykdy.

Elbetde Türkýe bir alajyny tapyp bosgun meselesini çözümlü bolar. Edil häzirki ykdysady şartlerde Türkýäniň bosgun yükünü mundan artyk arkasynda götermesi kyn. Emma hiç kimsäniň

aýratynam biziň bilen köňül we gan ýakynlygy bolan adamlaryň göwnrne degmezlige üns bermeli.

Meniň pikirimçe-hä, kowumdaşlar boýunça etmeli iş şu: ilkinji nobatda Türkíyede ýokary bilim alan we häzirem aramyzda ýaşap ýören ähli kowumdaşlara gepsiz-gürrüsiz dessine Türkíye respublikasynyň raýatlygyny bermeli.

Azap çekip okadan bolsak, diýmek, olary ýurduň ykdysadyýetiniň galkynmagy üçin gerekli ýerlerinde ullanmak akylly-başly çemeleşme bolar.

Owganystandan gelip, Türkíäniň oba ýerlerinde çopançylyk edýän, ekin meýdanlarynda işleýän türkmendir özbek kowumdaşlary maşgalalary bilen birlikse Siriýa, Yrak, Eýran araçäklerinde gurjak obalarymyza ýerleşdirmeli.

Daýhançylykdanam, maldarçylykdanam gowy baş çykaryşlary ýaly, gerilla urşunda tejribeli bolandyklary üçin olaryň goragyndan peýdalanyl bileris.

Kyrk ýyllyk graždanlyk urşunda ýanyp-gowrulan bu adamlaryň çagalygynda birinji tanşan zady oýunjagyň ýerine hakyly sapançalardyr tüpeňlersi.

Şeydenimizde araçäkde 200 müň esgerlik goşun bilen etjek işimizi birnäçe müň adamdan ybarat 50-60 oba bilen edip, hem-ä Türk Ýaragly Güýçleriniň işini ýeňlederis, hemem ýurduň demografiki gurluşyny öz peýdamyza üýtgederis.

Munuň iň gowy mysaly-da 1982-nji ýylда Wanyň Erjis etrabyna ýerleşen günlerinden bări PKK-niň gözünde ot ýakyp gelen owganystanly gyrgyz kowumdaşlarymyz.

Türkmenistan, Özbegistan, Azerbaýjan ýaly türki döwletlerden gelen kowumdaşlaryň maksady bolsa düýbünden başga, has dogrusy olaryň maksady Ýewropa giden türk migrantlaryny ýaly: öý, awtoulag, ýer almaga ýeter ýaly pul ýygnandan soñ ýurtlaryna gaýdyp barmak. Ýone olaryň gaýtma müddetleri uzadygysaýy ýurtlaryna gaýdyp barma planlary-da uzaýar.

Ençeme ýyl bări aramyzda ýaşap ýören we biziň bilen köňül ýakynlygyny tapan bir milliona golaý kowumdaşymyzy Türkíyä gazandyryp biljek, munuň peýdasyny diňe ýurt görer.

Siziň bilen köñüldeş, siziň bilen meňzeş arzuwlary edip, meňzeş zatlary küýseyän, üstesine siziň bilen birmenzeş dilde gürleyän we birmenzeş medeniýetde ýasaýan adamlary aňsat-aňsat tapyp bilmersiňiz.

Munuň özi maşgala guranynda özüňe rugy taýdan gabat gelýän adamy tapmak ýaly bir zat. Maşgala guranda dogry adamy tapyp

bilseňiz, samanhana seýran bolar, durmuşyňyz jennete döner.
Ýurt bolubam siziň bilen birmeňzeş ideallary paýlaşýan,
birmeňzeş arzuw-isleglerde gezýän adamlar bilen ýola çyksaňyz,
hiç bir böwet siziň ýoluňyzy baglap bilmez.

Esedulla OGUZ,

Germaniýada ýasaýan türkmen žurnalisti.

Çarşenbe, 03.07.2024 ý. Publisistika